

PRIEMONĖS „ECO-INOVACIJOS LT+“ (KVIETIMAS NR. 4) KLAUSIMAI IR ATSAKYMAI

1. Ar pagal priemonę „Eco-inovacijos LT+“ planuojamai įsigyti įrangai yra taikomi apribojimai? Kokia įranga yra tinkama finansuoti?

Visa planuojama įsigyti įranga turi būti technologinės ekonominovacijos. Technologinės ekonominovacijos – tai naujų ar ženkliai pagerintų gaminių ir (ar) paslaugų, naujų ar ženkliai pagerintų technologinių procesų diegimas įmonėje.

Gaminių ir (ar) paslaugų teikimas, kai yra taupomi gamtos išteklių ir (arba) žaliavos, gamyba (teikimas) būti susijusi su (bent viena sąlyga):

- žaliavų pakeitimu: esamų žaliavų ir (arba) papildomų medžiagų pakeitimu mažiau kenksmingomis arba naudojimu tokių papildomų medžiagų, kurių poveikis procesui yra ilgesnis, t. y. suvartojama mažiau medžiagų;

- gaminio arba paslaugos pakeitimu taikant ekologinio projektavimo principus: gaminio savybių modifikavimu, siekiant sumažinti gaminio poveikį aplinkai jo viso būvio gyvavimo ciklo metu, ir (arba) paslaugos modifikavimu, siekiant taupyti gamtos išteklius ir (arba) žaliavas;

- antrinių žaliavų atgavimu ir panaudojimu gamybos procesuose arba kitiems naudingiems tikslams;

- gaminių gamyba iš antrinių žaliavų: naujojo gaminio gamyba iš antrinių žaliavų, paslaugų, panaudojant antrines žaliavas, teikimas.

Technologiniai procesai, kuriuos įdiegus mažėja neigiamas poveikis aplinkai ir (ar) tausojami gamtos išteklių (turi būti bent viena sąlyga):

- proceso modernizavimas (optimizavimas) siekiant sumažinti neigiamą poveikį aplinkai ir (ar) tausoti gamtos išteklius;

- įrangos pakeitimas: esamos įrangos modifikavimas, kurį atlikus bus pagerintas proceso efektyvumas bei sumažinta tarša;

- technologijos pakeitimai: technologijos, apdorojimo procesų pakeitimas ir (ar) šių pasiūlymų sintezė siekiant, kad procesų metu sumažėtų tarša bei gamtos išteklių sąnaudos.

Grindžiant technologines ekonominovacijas per ženkliai pagerintų technologinių procesų diegimą pagal Aprašo 59.9 punktą įmonei turi būti taikomas taršos integruotos prevencijos ir kontrolės (TIPK) leidimas dėl oro taršos/vandens taršos/atliekų susidarymo ar Taršos leidimas dėl oro taršos/vandens taršos bei LVPA kartu su paraiška pateikiami šie ir kiti Aprašo 59.9 punkte įvardinti dokumentai.

Jei diegiamos technologinės ekonominovacijos, skirtos gaminių gamybai ir (arba) paslaugoms teikti, kai taupomi gamtos išteklių ir (ar) žaliavos, pareiškėjas turi būti atlikęs gaminių gamybos ar paslaugų teikimo poveikio aplinkai įvertinimą taikant būvio ciklo įvertinimo metodiką (būvio ciklas vertinamas su gaminiiais ar paslaugomis susijusiems aplinkos aspektams ir potencialiems poveikiams nustatyti ir įvertinti). Aprašo 59.8. p. nurodo, kokius dokumentus reikia pateikti su paraiška - dokumentus, pagrindžiančius, kad pareiškėjas yra atlikęs gaminių gamybos ar paslaugų

teikimo poveikio aplinkai įvertinimą taikant būvio ciklo įvertinimo metodiką (atliekant būvio ciklo įvertinimą rekomenduojama atsižvelgti į tarptautinį standartą ISO 14040:2007 Aplinkos vadyba. Būvio ciklo įvertinimas. Principai ir sandara).

Taip pat projektas turi atitikti investicijos sąvoką, pateiktą Bendrojo bendrosios išimties reglamento 2 straipsnio 49 punkto 1 papunktyje – investicija į materialųjį ir nematerialųjį turtą, susijusį su naujos įmonės kūrimu, esamos įmonės pajėgumo didinimu, įmonės produkcijos įvairinimu, kai įmonė ima gaminti naujus produktus, arba esamos įmonės bendro gamybos proceso esminiu keitimu.

2. Kokios transporto priemonės yra tinkamos finansuoti pagal priemonę „Eco-inovacijos LT+“?

Pagal priemonės „Eco-inovacijos LT+“ projektų finansavimo sąlygų aprašą tinkamos finansuoti yra tikslinės transporto priemonės, kurios skirtos gamybinei veiklai vykdyti. Transporto priemonės, kurios yra skirtos žaliavų tiekimo, produktų transportavimo, keleivių vežimo ir kitoms veikloms vykdyti (pvz., sunkvežimiai, traktoriai, priekabos ir pan.), o ne tiesiogiai gamybinei veiklai vykdyti, nebus tinkamos finansuoti. Transporto priemonių (elektrinių, savaeigių autobusų) įsigijimas ir susijusios infrastruktūros diegimas nėra tinkami finansuoti.

3. Ar paraiškas pagal šią priemonę gali teikti paslaugų įmonės?

Taip, tačiau tiek paslaugų, tiek gamybos įmonė turi atitikti priemonės „Eco-inovacijos LT+“ projektų finansavimo sąlygų aprašo reikalavimus – visa planuojama įsigyti įranga turi būti technologinės ekoinovacijos. Technologinės ekoinovacijos – tai naujų ar ženkliai pagerintų gaminių ir (arba) paslaugų, naujų ar ženkliai pagerintų technologinių procesų diegimas įmonėje.

4. Ar taikomi apribojimai pareiškėjams pagal jų vykdomą veiklą (pvz. statybų, šilumos gamybos, medienos apdirbimo ir pan.)?

Apribojimų pagal nurodytas vykdomas veiklas nėra. Neremtini sektoriai yra šie:

- žuvininkystės ir akvakultūros sektorius, kuriam taikomas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1379/013;
- pirminės žemės ūkio produktų gamybos sektorius (Sutarties dėl ES veikimo I priede nurodyti produktai);
- tabako ir tabako gaminių gamyba, perdirbimas ir prekyba;
- alkoholio pramonė;
- plieno sektorius;
- anglių sektorius;
- laivų statybos sektorius;
- sintetinių pluoštų;
- transporto sektorius, taip pat susijusi infrastruktūra;
- elektros energijos gamyba, paskirstymas ir infrastruktūra.

5. Ar galima projekte numatyti diegti technologinį procesą (siekiant mažinti neigiamą poveikį aplinkai ir (ar) tausoti gamtos išteklius), įsigyjant tam reikiamą įrangą, jei įmonė neturi TIPK leidimo (teisės aktai įmonei nereikalauja turėti TIPK leidimą)?

Projekte numatant diegti technologinį procesą yra privaloma kartu su paraiška pateikti TIPK leidimą ar Taršos leidimą dėl oro taršos/vandens taršos/atliekų susidarymo. Jei įmonė tokių leidimų neturi, vadinasi projekte technologinių procesų diegimas/tobulinimas nėra galimas.

6. Jei projekte numatyta diegti technologinį procesą dėl oro taršos mažinimo, ar kartu su paraiška privaloma pateikti ir TIPK leidimą, ir Taršos leidimą dėl oro taršos?

Ne, kartu su paraiška turi būti pateiktas arba TIPK leidimas, arba Taršos leidimas, priklausomai nuo to kuris leidimas įmonei yra taikomas.

7. Projekte numatyta diegti technologinius procesus ir mažinti atliekų susidarymą. Ar norint gauti prioritetinius balus reikia pateikti visus tris Apraše nurodytus dokumentus, ar užtektų ir vieno iš jų, pavyzdžiui, atliekų susidarymo apskaitos metinės ataskaitos?

Privaloma pateikti visus Aprašo 59.9.3 punkte nurodytus dokumentus:

- galiojančio TIPK leidimo kopiją;
- atliekų susidarymo apskaitos metinę ataskaitą, rengiamą vadovaujantis Atliekų susidarymo ir tvarkymo apskaitos ir ataskaitų teikimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. gegužės 3 d. įsakymu Nr. D1-367 „Dėl Atliekų susidarymo ir tvarkymo apskaitos ir ataskaitų teikimo taisyklių patvirtinimo“;
- užpildytą atliekų susidarymo apskaitos žurnalą, kurio elektroninę formą (Excel formatu) galima rasti Aplinkos apsaugos agentūros interneto svetainėje <http://atliekos.gamta.lt/cms/index?rubricId=822d583c-fc7a-4149-99aa-e51dc9f8fe8d>.

8. Jei planuojama įsigyti įrangą, kurios dėka produkto gamybai bus sunaudoja mažiau energijos, gali būti tinkama finansuoti pagal priemonę „Eco-inovacijos LT+“?

Perkama įranga negali atitikti vien šio kriterijaus. Aprašo 17.3 p. numato – „<...> Kai planuojamas gaminti gaminys ir (arba) teikiama paslauga pasižymi tik viena ekologinio projektavimo savybe – sunaudojama mažiau energijos, turi papildomai atitikti dar bent vieną ekologinio projektavimo savybę <...>“.

Taip pat finansuojamos investicijos į materialųjį turtą (įrenginius). Projektas turi atitikti investicijos sąvoką, pateiktą Bendrojo bendrosios išimties reglamento 2 straipsnio 49 punkto 1 papunktyje – investicija į materialųjį ir nematerialųjį turtą, susijusį su naujos įmonės kūrimu, esamos įmonės pajėgumo didinimu, įmonės produkcijos įvairinimu, kai įmonė ima gaminti naujus produktus, arba esamos įmonės bendro gamybos proceso esminiu keitimu.

9. Ar saulės jėginių ar saulės kolektorių įsigijimas galėtų būti tinkamos finansuoti pagal priemonę „Eco-inovacijos LT+“?

Saulės jėginių ir/ar saulės kolektorių, vėjo jėginių ir jų komplektuojančių detalių, įsigijimas nėra tinkamas finansuoti pagal priemonę „Eco-inovacijos LT+“.

10. Ar pagal priemonę „Eco-inovacijos LT+“ galima keisti seną katilą į naują ekologišką?

Katilų pakeitimas, inžinierinių tinklų tiesimas/įrengimas nėra tinkama finansuoti pagal šią priemonę. Taip pat atsinaujinančių energijos išteklių įranga (saulės baterijos ir pan.) nėra tinkama finansuoti priemonės lėšomis.

11. Ar liuminescencinių lempų keitimas LED moduliais ar kitais šiuolaikiniais šviestuvais pagal priemonę „Eco-inovacijos LT+“ yra tinkamos finansuoti?

Lempų/šviestuvų keitimas nėra finansuojamas pagal šią priemonę. Turi būti investicija į materialųjį, susijusį su esamos įmonės pajėgumo didinimu, įmonės produkcijos įvairinimu, kai įmonė ima gaminti naujus produktus, arba esamos įmonės bendro gamybos proceso esminiu keitimu kaip tai apibrėžta Bendrojo bendrosios išimties reglamento 2 straipsnio 49 punkto 1 papunktyje.

12. Paslaugas teikianti įmonė planuotą atnaujinti vandens valymo technologiją – vietoje vienos sudedamosios dalies, būtų įrengtas kitas įrenginys, ko pasėkoje vandens valymo sistema nenaudotų jokių kenksmingų medžiagų. Ar tokios investicijos galėtų būti tinkamos finansuoti pagal priemonę „Eco-Inovacijos LT+“?

Pagal Aprašą projekto pagrindimas galėtų būti siejamas su produktų, kuriuos gaminant taupomi gamtos ištekliai ir (ar) žaliavos, gamyba – žaliavų, turinčių kenksmingų medžiagų, pakeitimu: esamų žaliavų ir (arba) papildomų medžiagų pakeitimu mažiau kenksmingomis arba pakartotinai panaudojamomis medžiagomis arba naudojimu tokių papildomų medžiagų, kurių poveikis procesui yra ilgesnis, t. y. suvartojama mažiau medžiagų. Tačiau pažymime finansuojamos investicijos į materialųjį turtą (įrenginius). Projektas turi atitikti investicijos sąvoką, pateiktą Bendrojo bendrosios išimties reglamento 2 straipsnio 49 punkto 1 papunktyje – investicija į materialųjį ir nematerialųjį turtą, susijusį su naujos įmonės kūrimu, esamos įmonės pajėgumo didinimu, įmonės produkcijos įvairinimu, kai įmonė ima gaminti naujus produktus, arba esamos įmonės bendro gamybos proceso esminiu keitimu.

13. Kokie reikalavimai taikomi naujo produkto gamybai?

Naujas gaminys turi būti pagamintas iš antrinių žaliavų (įmonės ar kt.). Antrinė žaliava – tai tiesiogiai perdirbimui tinkamos atliekos ar iš perdirbti tinkamų atliekų gautos medžiagos. Aprašo 78 p. numato, jog jeigu pareiškėjas planuoja naujo gaminio gamybą ar naujos paslaugos teikimą, iki projekto sutarties pasirašymo turės būti pateikti ketinimų protokolai (ar kiti dokumentai) antrinių žaliavų gavybai užtikrinti.

14. Įmonės planuoja didinti gamybos pajėgumus ir įsigyti gamybinę įrangą, kuri lyginant su esama įranga, yra mažiau tarši. Ar bus vertinamas bendras taršos sumažėjimas, ar sumažėjimas produkcijos vienetui?

Taršos sumažėjimas vertinamas produkcijos vienetui.

15. Diegiant rekuperacinę sistemą gamybinėse patalpose bus užtikrintas pastovus ir kontroliuojamas temperatūros režimas reikalingas gerinant gaminamo produkto skonines savybes, bei trumpinant gamybos laiką. Ar tai yra produkto gerinimas?

Skoninių savybių gerinimo ir gamybos laiko trumpinimo kriterijai produktų gamybai pagal priemonę „Eco-inovacijos LT+“ nėra taikomi.

16. Ar projektas siekiant įsigyti įrangą atliekų perdirbimui ir elektros energijos gamybai galėtų būti finansuojamas pagal priemonę Nr. 03.3.2-LVPA-K-837 „Eco-inovacijos LT+“?

Vadovaujantis priemonės „Eco-inovacijos LT+“ projektų finansavimo sąlygų aprašo 14 punktu – „Finansavimas gali būti skiriamas pareiškėjams visose srityse, išskyrus 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1301/2013 dėl Europos regioninės plėtros fondo ir dėl konkrečių su investicijų į ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą tikslu susijusių nuostatų, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1080/2006 (OL 2013 L 347, p. 289), 3 straipsnio 3 dalyje nustatytus atvejus, Bendrojo bendrosios išimties reglamento 1 straipsnio 2–5 dalyse ir 13 straipsnyje nustatytus apribojimus“.

Bendrojo bendrosios išimties reglamento (toliau – BBIR) 13 straipsnio a dalyje nurodyti sektoriai, kuriuose pagalbos teikimas nėra galimas - “a) pagalbai, teikiamai veiklai plieno sektoriuje, anglių sektoriuje, laivų statybos sektoriuje, sintetinių pluoštų sektoriuje, transporto sektoriuje, taip pat susijusiai infrastruktūrai, elektros energijos gamybai, paskirstymui ir infrastruktūrai;“

Kadangi planuojamos atlikti investicijos yra skirtos įrangos įsigijimui, su kuria planuojama vykdyti veiklą (elektros energijos gamybą), kuri BBIR 13 straipsnyje priskirtina prie neremtinų veiklų, projektui finansavimas pagal priemonę „Eco-inovacijos LT+“ negalėtų būti teikiamas.

17. Ar projekto patalpų ir (ar) pastato paskirtis pagal projekte nurodytą veiklą turi būti pakeista iki projekto įgyvendinimo pabaigos?

Iki sutarties pasirašymo Nekilnojamo turto registre turite įregistruoti ir pateikti daiktines teises į nekilnojamą turtą, kuris bus naudojamas projekte. Jeigu šiame etape pastato paskirtis pagal vykdomą projekto veiklą būtų netinkama, tuomet projekto finansavimo ir administravimo sutartyje įpareigotume ją pakeisti į tinkamą iki sutarties pabaigos.

18. Pagal Aprašo 50 punktą – jei pagalba suteikiama gamybos procesui iš esmės pakeisti, tinkamos finansuoti išlaidos turi viršyti turto, susijusio su modernizuojama veikla,

nusidėvėjimą per trejus ankstesnius finansinius metus. Jei pagalba suteikiama esamos įmonės veiklai įvairinti, tinkamos finansuoti išlaidos turi viršyti bent 200 proc. pakartotinai naudojamo turto balansinę vertę, registruotą finansiniais metais prieš darbų pradžią. Kurį punktą turi atitikti projektas jei planuojama patobulintų produktų gamyba/naujų produktų gamyba/technologinių procesų tobulinimas?

Gamybos proceso pakeitimui priskiriama patobulintų produktų gamyba, technologinių procesų tobulinimas.

Įmonės veiklos įvairinimui priskiriama naujų produktų gamyba.

19. Už kurį laikotarpį turi būti suvesti duomenys į Smulkią ir vidutinio verslo statuso deklaraciją?

Jei įmonės statusas pastaruosius 2 metus nesikeitė, pakanka suvesti duomenis už 2018 – 2019 m., jei statusas buvo pasikeitęs – bus prašoma suvesti duomenis už 2017-2019 m.

20. Kokius finansavimo šaltinių dokumentus reikia pateikti su paraiška, jeigu projektą numatoma finansuoti iš banko paskolos, nuosavų įmonės lėšų, kito juridinio asmens paskolos?

Kartu su paraiška turi būti pateiktas akcininkų sprendimas, kuriame būtų nurodyta, koku būdu įmonė finansuos nuosavą indėlį. Jei projekto įgyvendinimui bus imama tam tikro dydžio banko paskola - ne vėliau kaip iki projekto sutarties sudarymo dienos pareiškėjas privalės pateikti sudarytos paskolos sutarties kopiją. Jei projekto įgyvendinimui bus imama tam tikro dydžio kito juridinio asmens paskola - Užsienio juridinio asmens paskolos sutartis, ketinimų protokolas, juridinio asmens FA dokumentai. Iki finansavimo sutarties pasirašymo turi būti pateiktas Lietuvos banko patvirtinimas, kad paskolos sutartis įregistruota Lietuvos banko paskolų registre (jei juridinis asmuo – užsienio įmonė). Jei projekto finansavimą užtikrina fizinio asmens paskola - dokumentas, pagrindžiantis fizinio asmens kredito istoriją (pvz.: asmeninė kredito istorija iš „Mano Creditinfo“, asmeninė kredito istorija iš Lietuvos banko paskolų rizikos duomenų bazės), paskutinio laikotarpio pajamų deklaracija, teikta mokesčių administratoriui, banko sąskaitų apyvartos.

Visa detali informacija pateikiama:

[http://lvpa.lt/upload/files/Administravimas%20vykdytojams/Parei%C5%A1k%C4%97jo%20\(partnerio\)%20projekto%20vykdytojo%20%C4%AFna%C5%A1o%20%C5%A1altini%C5%B3%20u%C5%BETikrinimo%20vertinimas_2018%2008%2020.pdf](http://lvpa.lt/upload/files/Administravimas%20vykdytojams/Parei%C5%A1k%C4%97jo%20(partnerio)%20projekto%20vykdytojo%20%C4%AFna%C5%A1o%20%C5%A1altini%C5%B3%20u%C5%BETikrinimo%20vertinimas_2018%2008%2020.pdf)

21. Ar priemonei „Eco-inovacijos LT+“ taikomas *de minimis* reglamentas?

Priemonės „Eco-inovacijos LT+“ finansavimas skiriamas ne pagal *de minimis* reglamentą, *de minimis* pagalba netaikoma.

22. Ar visais atvejais su paraiška reikia pateikti poveikio aplinkai įvertinimą taikant būvio ciklo įvertinimo metodiką?

Priemonės Aprašo 17.3 p. numato, jog <...> Jei diegiamos technologinės ekoinovacijos, skirtos gaminių gamybai ir (arba) paslaugoms teikti, kai taupomi gamtos ištekliai ir (ar) žaliavos (žaliavų pakeitimas, gaminio arba paslaugos pakeitimas, antrinių žaliavų atgavimas ir panaudojimas, gaminių gamyba iš antrinių žaliavų), pareiškėjas turi būti atlikęs gaminių gamybos ar paslaugų teikimo poveikio aplinkai įvertinimą taikant būvio ciklo įvertinimo metodiką (būvio ciklas vertinamas su gaminiiais ar paslaugomis susijusiems aplinkos aspektams ir potencialiems poveikiams nustatyti ir įvertinti). Aprašo 59.8 punktas numato, jog, visais atvejais (taip pat ir planuojant gaminti naują gaminį iš antrinių žaliavų) kartu su paraiška turi būti pateikti dokumentai, pagrindžiantys kad pareiškėjas yra atlikęs gaminių gamybos ar paslaugų teikimo poveikio aplinkai įvertinimą taikant būvio ciklo įvertinimo metodiką (atliekant būvio ciklo įvertinimą rekomenduojama atsižvelgti į tarptautinį standartą ISO 14040:2007 Aplinkos vadyba. Būvio ciklo įvertinimas. Principai ir sandara).

23. Aprašo 4 priede, kaip viena iš ekologinio projektavimo savybių, nurodoma „produktui pagaminti mažėjantis energijos kiekis“, ar jis skaitomas kaip ekologinio projektavimo principas?

Taip, mažėjantis energijos kiekis yra viena iš projektavimo savybių, tačiau Aprašo 17.3 p. numato, jog „<...> Kai planuojamas gaminti gaminys ir (arba) teikiama paslauga pasižymi tik viena ekologinio projektavimo savybe – sunaudojama mažiau energijos, turi papildomai atitikti dar bent vieną ekologinio projektavimo savybę. <...>“. Šį paragrafą reikėtų pildyti produktui pagaminti mažėja energijos kiekis, tačiau ši savybė nebus skaičiuojama į bendrą savybių skaičių.

24. Ar vertinant pareiškėjo atitiktį pagal PFSA 17.2 punktą paslaugų teikimas būtų skaičiuojamas kaip „gaminama produkcija“?

Taip, paslaugas teikiantis pareiškėjas būtų tinkamas ir būtų skaičiuojama suteiktų paslaugų suma.